

torej ima slovenski dovtipničar še tretjo bogato, neizčrpno zakladnico: humoristično slovstvo vseh drugih narodov.

Tako nekako si mislimo zasnovano idealno humoristično zbirko, in omenjene tri stopnjavine bi bile lahko tudi nekako podlaga razvrstitvi gradiva, dasi bi poleg njih tudi lahko vztrajala Brezovnikova razdelitev po stanovih (I. Iz otroškega življenja. — II. Iz šolskega in dijaškega ž. — III. Iz lovskega ž. — IV. Iz vojaškega ž. — V. Iz meščanskega in kmetškega ž. — VI. Iz krčmarskega ž. — VII. Iz obrtnega in trgovskega ž. — VIII. Iz duhovskega ž. — IX. Iz zdravniškega ž. — X. Iz pravniškega ž. — XI. Iz življenja umetnikov, učenjakov in vladarjev. — XII. Iz židovskega ž. — XIII. Protivoljne smešnice v časnikih in šoli. — XIV. Raznoterosti.

G. Br. pravi v predgovoru k I. izdaji, da je pri zbiranju skrbno pazil, »da ne bi žalil nobenega stanu, nobene dobe, nobenega spola. Skrbno sem se ogibal tudi vseh podlosti, sploh vsega, kar bi utegnilo koga pohujšati in mu vzeti dobro voljo«. To načelo mora gotovo vsakdo odobravati, in ne poznamo bolj mrzkega posla, nego je opravilo tistih novodobnih dovtipnežev — zlasti so za to kakor najeti commis voyageur — ki nadlegujejo človeka po vseh javnih lokalih, poštah in železniških vozovih ter z umazaniji, židovsko-ogorskimi dovtipi »à tout prix« zastrupljajo vsaki pošten izvirni, duhoviti razgovor; a poznamo celo razborite može med našimi rojaki, ki so — žal — vsi mrtvi na take najnovejše šegavosti potovalnih agentov; tem našim rojakom izrekamo zategadelj tu mimogrede odkrito obžalovanje.

Humor je sploh silno nežna cvetka; vsaka slana jo popari. Taka slana ali strupena rosa sta pa humorju tudi robatost in pa banalnost. Iz tega pogleda bi se dalo, kakor smo že namignili, tudi Breznikovi zbirki nekoliko očitati. »Ker so prvo izdajo laskavo ocenili vsi slovenski listi, in ker je že za nekoliko let pošel ves prvi natisk,« tako nekako pravi g. Br., »sem mislil, da ne morem bolje ustreči obči želji, nego da pomnožim število oddelkov in smešnic.« Ali na ta način se je vrnilo (ali pa morda ostalo? Rekli smo že, da nismo primerjali obeh izdaj) mnogo smešnic, katerim bi se moralo izrečno pripisati, da so smešne, in mnogo dovtipov, ki so izvirni le po svoji zarobljenosti. V prid in ugled zbirke same naj bi g. Br. pri morebitni tretji izdaji prav izdatno rabil — rdeči svinčnik, opirajoč se na svoj zdravi okus, ter vse polovičarske, medle, šepave in surove dovtype nadomestil z res šegavimi, zdravimi in jedrimi. Ako pa se mu to ne bi posrečilo in bi se po strogi cenzuri »za polovico pomnožena izdaja« skrčila zopet na polovico, tudi nič ne de: »Non multa, sed multum«.

Zemljevid kamniškega okraja. Učiteljsko društvo kamniškega okraja je izdalo zemljevid svojega šolskega okoliša, katerega je narisala dunajska tvrdka Berndt-Freytag po merilu 1 : 150.000 (polovična specijalna karta). Izpeljava je prav lepa in korektna (le črnuški kolodvor je malo premaknjen). Z nomenklaturo se popolnoma strinjamo, le imena *Stoč*, *Špilč*, *Tuhinčica* itd. bi bila lahko pravilnejša. Ker je zemljevid učencem namenjen, naj bi se mu bila določila okrogla cena 10 kr. namesto 11 kr. S. R.

Drei Vorträge über die ethnographische Ausstellung in Prag 1895. Pod tem zaglavjem je izšla in nam je bila poslana brošurica, ponatisnjena iz XXV. zvezka izvestij antropološke družbe na Dunaju. Med temi

predavanji, ki so se vršila dne 12. novembra l. 1895 in so tu ponatisnjena, je na prvem mestu predavanje učenega našega rojaka dr. M. Murka: „Zur Geschichte und Charakteristik der Prager ethnographischen Ausstellung im Jahre 1895.“ Našim čitateljem je še gotovo dobro v spominu, da se je g. dr. Murko o istem predmetu oglašil tudi v našem listu v 1. in 2. številki letošnjega letnika.

Lublani . . . Od prijateljske roke smo prejeli 70. čislo »Praških novin« (Pražské Noviny. České vydání Pražských úředních listův) z dne 30. marcija, v katerem je pod omenjenim zaglavjem objavljen zanimiv podlistek »Ze vzpomínek Dra. Josefa Karáska«. Znani češki pisatelj je mimoregrede nekolikrat posetil belo Ljubljano pred potresom, in te svoje spomine je tu priobčil v simpatični obliki. — Slučajno je v isti številki »Praških novin« priobčena kratka, a laskava ocena prvega koncerta »Glasbene Matice« naše na Dunaju.

O pokojnem V. Oblaku so prinesli jako simpatične nekrologe južnoslovanski listi: Delo (zv. za april), Nada (št. 9.) in Viena c (št. 19.). Vsi priznavajo Oblakove korenite in plodovite samostojne raziskave in razprave o južnoslovanskih narečjih in njegove ogromne uspehe, katere je z neumornim delom dosegel v malo letih v dialektologiji in si s tem zaslužil ugledno in odlično mesto v zgodovini nauke o slovanskih jezikih.

V pojasnilo. Med vzroki, ki jih navaja g. Jos. Stritar v »Dunajskih pismih« (t. l. 5. št. Ljublj. Zv.), zakaj da jemlje slovo od slovenskega občinstva, je kot zadnji vzrok naveden ta-le: »Očitalo se mi je in očita se mi zopet v »Zgodovini slovenskega slovstva«, kakor sem bral včeraj, da sem se jaz v tisti nesrečni Prešernovi izdaji, ki ima na čelu poleg Jurčičevega imena, žal, tudi moje, predrznil »popravljeni« našega prvega pesnika — po krivici! Še enkrat torej proglašam »urbi et orbi«, da se nisem jaz z mazincem dotaknih svetih Prešernovih poezij.«

V »Zgodovini slovenskega slovstva« II. na str. 152. je čitati po navedenem naslovu Stritar-Jurčičeve Prešernove izdaje: »Josip Stritar je v uvodu opisal Prešernovo zunanje življenje, nato ocenil njegove poezije tako nadrobno, kakor doslej še nobeden pisatelj.« Na str. 158. pa se čita: »Jurčič in Stritar sta v svoji izdaji 1866. l. skušala jezik približati sedanji slovenščini, kar se pa ne more odobravati.«

Iz te stilizacije se vidi, da jaz izpremembro (a ne »popravo«) pripisujem Jurčiču, ker sem ga imenoval na prvem mestu, in ne Stritarju, čigar ime sem pristavil samo zato, ker sta obadva priredila ono izdajo. Da je samo uvod Stritarjevo delo, se razvidi iz prvega stavka. Obžalujem nejasnost izraza, mislil pa nisem na Stritarja, o katerem vendar ve vsaki omikani Slovenec, da se on, naš najodličnejši estetik, nikdar ni pečal s slovniškimi oblikami. Pripravljen sem v III. zvezku »Slovstvene zgodovine« na najodličnejšem mestu stvar razjasniti ali popraviti nesporazumljenje tako, kakor si to želi velečenjeni gospod tovariš sam.

Če še pripomnim, da bo III. zv. opisal Bleiweisovo, IV. pa Stritarjevo dobo, s tem jasno priznavam, koliko važnost pripisujem Stritarju v našem slovstvu. Tudi sem jaz gotovo zadnji v Slovencih, ki bi po petindvajsetletnem učiteljevanju drugemu starejšemu tovarišu vedoma delal krivico.

V Trstu, dne 21. majnika 1876.

K. Glaser.